

Hoggjern og strikkepinner

(La Paz, Casa Allianza, 16. mars 2004)

Vi har vært på El Alto, den fattige bydelen som ligger oppe på høysletta Altiplano. Misjonæren Jorunn Sandvik tok oss med for å hilse på noen av de 80 lokale medarbeiderne Misjonsalliansen har i La Paz og se eksempler på prosjekter som misjonen står bak. El Alto er et viktig og ekspanderende arbeidsområde. Denne bydelen vokser med ca. 100 000 innbyggere i året og fattige indianere fra det omliggende høylandet trekker stadig inn til den hurtigvoksende byen som snart er like stor som byen nede i dalen.

Eloy, kona hans, datteren Vara og nevøen Ronald.

Økonomiske støtten fra misjonen skal fungere. Pengene hadde bidratt til å få opp en liten bygning som opptok det meste av gårdsplassen. Her var det to små verksteder og et lite utstillinglokale. Dessuten stod døra åpen inn til familiens stolthet, vannklosettet. Det hadde de hatt råd til etter at salget

Veiene på Al Elto var i følge lokalkjente mye bedre nå enn de hadde vært på en stund.

Her oppe finner en ikke den samme rikdommen som i Sona Sur, og bygningene og veiene forteller om en fattigdom og en elendighet som vi fra det rike Norge er lite fortrolig med. Men folk er folk, og El Alto var fullt av stolte mennesker som jobbet hardt for å opprettholde en livskvalitet og en inntekt som kunne gjøre at familien fikk et levelig liv. I mange familier var alle i arbeid og over alt så en små verksteder, gatesalg av alle slag, skopussing osv.

Noen hadde klart seg bedre enn andre. Vi fikk besøke to av dem som gjennom mikrokreditt-lån fra Misjonsalliansen og Diakonia FRIF hadde utviklet håndverket de drev med til en livskraftig liten bedrift.

Den ene var treskjærereren Eloy. Han og hans familie var et prakt eksempel på hvordan man ønsker at den

Et lite utvalg relieffer.

hadde skutt fart. Hele familien var involvert. I tillegg til figurer produserte den lille hjemmebedriften jevnt og trutt relieffer og sjakkbrett. Ryktet gikk om eksport til utlandet. I Peru var det interesse for utskjæringene. Eloy og hans far stod for selve utskjæringen og kona tok seg av pussing, maling og lakking. Resultatene var vakre. Ansiktstrekkene og mimikken på figurene var levende og til å kjenne igjen hos de menneskene vi så i gatene på El Alto.

I anledning besøket fra Misjonsalliansen hadde lille Vara pyntet seg med finkjolen, og fetter Ronald hadde satt på seg hatten. To fine unger som opplagt nøt godt av at

Blide aymara-indianere fulgte oss til døra.

gude-figuren Eloy skjærer ut som kalles Monolito. Og tankene gikk videre til teoriene om forbindelsen mellom Sydamerika og øyene i Stillehavet.

Historien om Adele handler om hvordan ikke bare familien blir engasjert i "bedriften", men et helt nettverk av kvinner. Hele 80 kvinner strikker og syr produkter som Adele selger og videreformidler. Inne bak den sorte porten har hun sitt lager, produksjonslokale og utsalg. Her finnes enorme mengder av luer, vanter, sjal, ponchoer, gensere, tepper og vesker. Fargene er sterke

familien hadde en jevn inntekt. Eloy ville mer enn gjerne selge sine produkter til besøket fra Noruega, og prisen var god. Svært god. For noen hundrelapper fikk vi posen full, og litt med på kjøpet.

Besøket hos Eloy og familien hans var et eksempel på

Eloy viste oss hvordan utskjæringsprosessen foregikk.

hvordan innsatsvilje, dyktighet og stolthet kan løpe sammen og resultere i et bedre liv for mennesker som lever under vanskelige forhold. I det vi gikk tenkte jeg

på treskjæreren Wichman på Rarotonga, som pleide å stå under blikktaket i sitt verksted og skjære ut eksemplarer av guden Tangaroa. Den var ikke ulik den

Lokalene til Adele bugner av strikkede og vevde produkter. Merk syersken til høyre i bildet.

Adele og hennes mann hjelper Ellen Margrethe med å summere opp varene.

I porten møtte vi en aymarakvinne med en liten gutt knyttet i et sjal på ryggen. I hånden bar hun en stor bærepose med strikkevarer. Hun var en av de 80 underleverandørene som nyter godt av Adeles initiativ og pågangsmot.

Mandagen på El Alto gav oss et innblikk i en livssituasjon som vitnet om pågangsmot og stolthet. Med hoggjern og strikkepinner hadde Eloy og Adele skapt seg et godt liv og bidratt til at andre også for muligheter til en inntekt og dermed bedre levekår. Vi fikk også se et eksempel på klokt og effektivt diakonalt arbeid som en norsk

misjonsorganisasjon har initiert, men som lokale krefter i dag opererer aldeles utmerket selv.

og klare og innimellom alt det nylagede kan en også finne gamle belter og vesker som Adele kjøper inn brukt og selger.

Vi handlet villig vekk og forstod etter som haugen økte at vi må gå til innkjøp av enda en koffert. Prisene var **gode** i norske kroner, og **riktige** i bolivianske dollar, så alle var fornøyde. Eksempelvis var det 8 kroner for vanter, 10 kroner for luer, 150 for en vakker poncho, 20 kroner for en gammel, vevet veske, 10 kroner for brukte, vakre belter.

En Aymara kvinne som kommer med leveranse til Adele.